

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2640/2019
10.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ...-..., чији је пуномоћник Татјана Мирковић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5354/17 од 04.06.2018. године, у седници већа одржаној дана 10.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5354/17 од 04.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу, Судска јединица у Сопоту П 37/17 до 14.06.2017. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужилац искључиви власник непокретности у ул. ... број ... у ..., Општина ... и то породичне стамбене зграде површине 189 м² која се састоји од три етаже - приземља, спрата и поткровља, ванкњижно власништво на катастарској парцели број .../... површине 9,36 ари „...“ њива пете класе, уписане у лист непокретности бр. ... КО ... и сувласник са ½ сувласничког дела помоћне куће површине 24 м² на катастарској парцели .../..., уписане у лист непокретности бр. ... КО ..., и да је тужени дужан да му на основу ове пресуде дозволи укњижбу права својине, а одбијен је као неоснован део тужбеног захтева за утврђење искључивог власништва тужиоца на помоћној кући површине 24 м² на парцели кп. бр. .../... КО Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да се са свим лицима и стварима исели из куће ближе описане у изреци. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев и утврђено да је тужени сувласник са уделом од ½ на помоћној кући површине 24 м², која се налази на кат. парцели број .../... КО ..., као и сувласник са ½ сувласничког дела на кат. парцели .../..., површине 9,36 ари КО ..., а тужилац је дужан да му дозволи укњижбу права сувласничког удела од ½ идеалног дела на предметним непокретностима, док је одбијен као неоснован противтужбени захтев којим је тражио да се утврди да је сувласник са уделом од ½ на породичној стамбеној згради површине 189 м² ближе описане у изреци. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 188.667,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5354/17 од 04.06.2018. године, по одржаној главној расправи, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу става првог изреке и одбијајућем делу става трећег изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог, у ставу другом, преосталом делу става трећег и ставу четвртом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је он искључиви власник непокретности и то породичне стамбене зграде површине 189 м², ближе описане у изреци и сувласник са $\frac{1}{2}$ сувласничког удела помоћне куће површине 24 м², ближе описане у изреци, те да му дозволи укњижбу права својине. Одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да се са свим лицима и стварима исели из куће ближе описане у изреци. Одбијен је као неоснован противтужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да је тужени-противтужилац сувласник са уделом од $\frac{1}{2}$ на помоћној кући површине 24 м² која се налази на кат. парцели број .../... КО ... као и сувласник са $\frac{1}{2}$ сувласничког дела на кат. парцели .../... површине 9,36 ари КО ... и да му тужилац дозволи укњижбу права сувласничког удела. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове спора. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је лично поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијену пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 3. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизија се применом члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП. Неосновани су ревизијски наводи о постојању битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. тачка 4. ЗПП учињене у другостепеном поступку, јер је правилан закључак другостепеног суда да је на утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право и да су зато испуњени услови за преиначење првостепене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, 12.02.1988. године, тужилац је као купац са ВВ, као продавацем закључио Уговор о купопродаји некретнина - катастарске парцеле број .../... КО ..., њива „...“ површине 9,80 ари, по ком основу је тужилац уписан у катастру непокретности као власник ове катастарске парцеле. У време купопродаје парцеле тужилац је живео у породичној заједници са сада пок. родитељима парничних странака, ГГ и ДД и туженим братом ББ. Новац за куповину парцеле прикупљен тако што је отац продао део свог имања, а тужилац и тужени су уложили новац који су уштедели. Одмах по куповини катастарске парцеле на њој је направљен помоћни објекат и то новцем који је добијен продајом очеве имовине, па су се у тај објекат уселили родитељи парничних странака и парничне странке. Тужилац је

за овај објекат 13.12.1987. године са ЕДБ закључио Уговор о испоруци електричне енергије, а 10.03.1990. године са ЈКП Уговор о испоруци. Након тога почели су са изградњом куће која је финансирана из средстава која су обезбеђивали сви чланови породичне заједнице. Тужилац је подигао два кредита, закључио уговор са стамбеном задругом о испоруци грађевинског материјала, у изградњу улагао остварену зараду из радног односа и износ који је од послодавца добио на име накнаде штете због повреде на раду. Градњу су финансирали и тужени и пок. родитељи парничних странака, који су живели у породичној заједници и то тужени продајом свог плаца у ... и куповином грађевинског материјала, а сада пок. отац парничних старанака продајом своје непокретности и стоке у Покојни родитељи и парничне странке допринели су и по основу физичког ангажовања на пословима градње. У кући су направљене две посебне самбене целине, па се тужени - првотужилац уселио у стан на спрату, а тужилац са родитељима у стан у приземљу, док поткровље није оспособљено за становање. Тужилац се из куће иселио 2008. године, а у стану у приземљу су остали да живе родитељи парничних странака све до смрти. Отац парничних старанака је преминуо 2010. године а мајка 2013. године. Поред тужиоца и туженог имали су још и ћерку ЋЋ и ћерку ЕЕ која је преминула 2013. године, а чији су наследници син и ћерка. У поступку је утврђено да је током трајања породичне заједнице купљена парцела, направљен помоћни објекат и кућа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и утврдио да је тужилац искључиви власник породичне стамбене зграде површине 189 м², налазећи да је постојао договор чланова породичне заједнице да се породична кућа зида за тужиоца и коју је он изградио својим средствима, па је обавезао туженог да се исели из предметног објекта. Делимично је усвојио и тужбени захтев и противтужбени захтев за утврђење сувласништва на помоћној кући површине 24 м², са по ½ сувласничког удела тужиоца и туженог, док је за већа тражења захтеве одбио.

Другостепени суд је по одржаној главној расправи, применом одредбе члана 195. став 1. и 2. Породичног закона, заузео другачије правно становиште, налазећи да су катастарска парцела бр. .../..., КО ... и објекти који су саграђени на њој - помоћни објекат и породична стамбена зграда, породична тековина тужиоца, туженог и њихових сада покојних родитеља у којима је свако од њих својим доприносом стекао својински удео. Своју одлуку је засновао и на правном становишту о непотпуној пасивној легитимацији јединствених супарничара из члана 211. став 2. ЗПП сматрајући да за потпуно пасивну легитимацију недостају законски наследници пок. родитеља парничних странака (који нису обухваћени тужбом, ни противтужбом). Такође, одлуку је донео и применом правила о терету доказивања из чланова 228. и 231. став 2. ЗПП, будући да је заједничким радом и улагањем средстава, те грађењем током трајања породичне заједнице стечена заједничка имовина, а да тужилац ни тужени нису предложили извођење одговарајућег доказа на околност висине њихових доприноса, па је одбио тужбени и противтужбени захтев за утврђење права својине на предметним непокретностима.

Према одредби члана 195. ст. 1. Породичног закона заједничку имовину чланова породичне заједнице представља она имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима заједничким радом стекли чланови њихове породице у заједници живота. Чланови породице у смислу тог прописа су крвни, тазбински, адаптивни сродници који живе заједно са супружницима и ванбрачним партнерима

(став 2.). Према томе, да би се нека имовина сматрала заједничком имовином чланова породичне заједнице потребно је да она буде резултат заједничког рада супружника и њихових сродника и да је стечена у време трајања њихове заједнице живота.

Наиме, имајући у виду да је катастарска парцела број .../... КО ... и објекти који су саграђени на њој (помоћни објекат и породична стамбена зграда) породична тековина тужиоца, туженог и њихових сада покојних родитеља у којој је свако од њих својим доприносом стекао својински део (члан 195. став 1. и 2. Породичног закона), пасивна легитимација на страни тужених није потпуна. Тужбом и противтужбом морала су да буду обухваћена сва лица која су учествовала у стицању ових непокретности односно с'обзиром на то да су родитељи парничних странака преминули тужбом и противтужбом су морали да буду обухваћени сви њихови законски наследници, што није учињено. Правни однос о коме се одлучује по постављеном захтеву због природе тог односа може се решити само на једнак начин према свим титуларима апсолутних права везаних за предметну непокретност, па су сви они јединствени супарничари. Наведена процесна ситуација уређена је одредбом члана 211. ЗПП којом је прописано да нужни супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа (став 1.). Ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован (став 2.) при чему суд води рачуна о нужном супарничарству по службеној дужности (став 3). Како тужилац тужбом није обухватио сва лица која су заједно водила домаћинство и заједнички улагала средства и рад по основу договора чланова породичне заједнице - стицали у породичној заједници, то тужбени захтев не ужива правну заштиту због чега је другостепени суд правилно поступио када га је одбио.

Супротно наводима ревизије којима се указује да је тужилац уписан као власник предметне парцеле, те да је кућа грађена искључиво за њега, јер је то био породични договор, правилно је примењено материјално право, имајући у виду да су радом парничних странака и њихових родитеља стечене предметне непокретности, то следи да се на споран однос парничних странака морају применити одредбе члана 195. ПЗ. Наиме, у ситуацији када је утврђено када су стечене наведене непокретности, ко је живео у породичној заједници, те на који начин су обезбеђивана средства за изградњу куће (од стране свих чланова породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници) предметна имовина представља њихову заједничку имовину, па наводи ревизије тужиоца не могу произвести било какве правне последице које би искључиле примену цитираних законских одредби.

Код таквог стања ствари, ни осталим ревизијским наводима тужиоца није доведена у сумњу правилност закључка другостепеног суда да су непокретности на које је усмерен тужбени захтев стечене у заједници са родитељима парничних странака, на шта упућује и чињеница да су парничне странке користиле заједнички изграђене објекте, конкретно тужени – првотужилац се уселио у стан на спрату, а тужилац са родитељима у стан у приземљу. Такође, на катастарској парцели је прво направљен помоћни објекат у који су се уселили родитељи парничних странака и парничне странке.

Зато и по налажењу овог суда, а супротно наводима ревизије, тужбом су морала да буду обухваћена сва лица која су у оквиру породичне заједнице учествовала у

стицању заједничке својине (односно њихови наследници) због тога што се ради о стицању заједничке имовине радом чланова породичне заједнице.

Из изложених разлога Врховни касациони суд је на основу члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић